

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/173/2022
Identifikačné číslo spisu:	6121209728
Dátum vydania rozhodnutia:	24.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6121209728.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ E.. T. T., narodenej XX. M. XXXX, T., G. XX, 2/ E. T., narodeného XX. J. XXXX, T., G. XX, oboch zastúpených advokátskou kanceláriou MADEJ & PARTNERS s.r.o., Bratislava, Mýtna 42, IČO: 53 035 038, proti žalovaným 1/ obchodnej spoločnosti B a H STAVING s. r. o., Marianka, Na Vinohradoch 16, IČO: 47 837 284, 2/ O.. P. T., narodenému XX. J. XXXX, T., E. X, obom zastúpeným advokátskou kanceláriou AK Kovár a partneri s. r. o., Bratislava, Ružinovská 40, IČO: 50 971 662, o zaplatenie 15 000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 4C/31/2021, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. apríla 2022 sp. zn. 3Co/47/2022, takto

rozhodol:

Dovolenie odmieta.

Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcom 1/ a 2/ nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Malacky (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) uznesením z 22. decembra 2021 č. k. 4C/31/2021-191 zastavil konanie a žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení uviedol, že žalobcovia 1/ a 2/ sa návrhom na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní domáhali voči žalovaným 1/ a 2/ a pôvodne aj žalovanému 3/ H. U., aby im spoločne a nerozdielne uhradili 15 000 eur aj s úrokmi z omeškania 5 % od 19. novembra 2020 až do zaplatenia. Okresný súd Banská Bystrica platobným rozkazom z 9. februára 2021 sp. zn. 27Up/39/2021 návrhu žalobcov 1/ a 2/ v celom rozsahu vyhovel. Pôvodne žalovaný 3/ nepodal proti platobnému rozkazu odpor a platobný rozkaz vo vzťahu k nemu nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť. Žalovaní 1/ a 2/ podali voči platobnému rozkazu včas vecne odôvodnený odpor, čím sa platobný rozkaz vo vzťahu k nim zo zákona zrušil, pričom žalobcovia 1/ a 2/ na výzvu súdu v zmysle ustanovenia § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. navrhli pokračovanie v konaní, ktoré pokračovalo na súde prvej inštancie podľa Civilného sporového poriadku. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobcovia 1/ a 2/ následne podaním doručeným súdu dňa 6. septembra 2021 vzali žalobu voči žalovaným 1/ a 2/ v celom rozsahu späť a žiadali konanie zastaviť s odôvodnením, že pôvodne žalovaný 3/ po upovedomení o začatí exekúcie im uhradil celú pohľadávku

uplatňovanú v tomto súdnom konaní. Súd prvej inštancie teda zastavil konanie podľa ustanovenia § 145 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) bez zohľadnenia postoja žalovaných 1/ a 2/ v zmysle ustanovenia § 146 ods. 1 CSP, pretože žaloba bola vzatá späť ešte predtým, ako sa začalo predbežné prejednanie sporu alebo pojednávanie.

1.1. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP. Vychádzal z toho, že v predmetnej veci žalobcovia 1/ a 2/ zobrali žalobu smerujúcu už len voči žalovaným 1/ a 2/ späť z dôvodu, že pôvodne žalovaný 3/ v rámci exekučného konania v celom rozsahu uhradil uplatňovanú pohľadávku. Poukázal na to, že nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim z procesného práva, a preto otázku, či išlo o dôvodne podanú žalobu, posudzoval výlučne z procesného hľadiska, teda z hľadiska vzťahu výsledku správania sa žalovaného k požiadavkám žalobcu. Žalovaní 1/ a 2/ v priebehu celého konania popierali nárok, ktorý si voči nim uplatňovali žalobcovia 1/ a 2/ a k späťvzatiu žaloby nedošlo v dôsledku správania sa žalovaných 1/ a 2/, ale pôvodne žalovaného 3/, ktorý mal v konaní postavenie samostatného spoločníka. Podľa názoru súdu prvej inštancie nemožno konštatovať, že vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/ bola žaloba podaná dôvodne; dodal, že na tomto závere nič nemení ani to, že žalobcovia 1/ a 2/ žiadali, aby im žalovaní (pôvodne traja) predmetnú pohľadávku uhradili spoločne a nerozdielne. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že zastavenie konania v danom prípade procesne zavinili žalobcovia 1/ a 2/.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ uznesením z 29. apríla 2022 sp. zn. 3Co/47/2022 rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch o nároku na náhradu trov konania potvrdil. Zároveň žalovaným 1/ a 2/ priznal proti žalobcom 1/ a 2/ plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa zaoberal procesným postavením žalovaných a stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaní majú v konaní postavenie samostatných účastníkov konania. Uviedol, že z obsahu žaloby a ani zo zmluvy, ktorá mala byť základom právneho vzťahu medzi stranami, nebolo zrejmé, že by medzi žalovanými išlo o také spoločné povinnosti, že by sa rozsudok musel vzťahovať na každého (§ 77 ods. 1 CSP), alebo že by osobitný predpis vyžadoval účasť všetkých subjektov právneho vzťahu (§ 78 CSP) a preto išlo o samostatné spoločenstvo, pri ktorom v zmysle ustanovenia § 76 CSP súd rozhoduje o každom nároku a povinnosti samostatne. Na základe uvedeného, keď žalovaní 1/ a 2/ svojim správaním nezavinili späťvzatie žaloby a v priebehu konania popierali jej dôvodnosť, odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým im bol priznaný nárok na náhradu trov konania za zodpovedajúce ustanoveniu § 256 CSP. Odvolací súd (zaoberajúc sa aj možnosťou aplikácie ustanovenia § 257 CSP) konštatoval, že v danej veci žiadne zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa nezistil. Žalobcami tvrdený dôvod a to, že žalovaní nepostupovali v súlade s uzavretou rezervačnou zmluvou, keď s nimi neuzavreli kúpnu zmluvu a nevrátili im rezervačný poplatok a preto museli podať žalobu, nepovažoval za dôvod hodný osobitného zreteľa, ale bežným dôvodom na podanie žaloby. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, ods. 2 CSP.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, ktoré odôvodnili poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP. Namietali prílišný formalistický výklad ustanovenia § 256 CSP, ktorý viedol v tomto prípade k zjavnej nespravodlivosti a porušeniu práva žalobcov na spravodlivý proces. Mali za to, že súdne konanie iniciované z ich strany bolo začaté a vedené dôvodne voči všetkým trom žalovaným s tým, že žalovaný 3/ si ako solidárne zaviazaný dlžník splnil svoj záväzok voči žalobcom až v priebehu konania na súde prvej inštancie, pričom úspech žalobcov voči žalovanému 3/ je úspechom aj voči ostatným žalovaným. Žalobcovia považovali za obzvlášť nespravodlivé, aby mali uhrádzať trovy konania v situácii, ak boli v súdnom spore a pri vymožení svojej pohľadávky úspešní. Ak by mal súd posudzovať izolovane úkon späťvzatia výlučne vo vzťahu k žalovanej 1/ a žalovanému 2/, išlo by o formalistický prístup súdu, ktorý by viedol k zjavnej nespravodlivosti. V tejto súvislosti dodali, že odvolací súd pri rozhodovaní o trovách konania nezohľadnil protiprávne konanie žalovaných, ktoré bolo dôvodom na podanie (úspešnej) žaloby. Ďalej namietali nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, keď odvolací súd sa podľa ich názoru vôbec nevysporiadal s otázkami, ktoré boli vo vzťahu k dôvodom na priznanie trov nastolené žalobcami a ktoré mali zásadný význam pre rozhodnutie. Vo vzťahu k možnej aplikácii ustanovenia § 257 CSP dôvodili, že

odvolací súd konal arbitrárne a nerešpektoval predmetnú kogentnú normu. Z hľadiska posudzovania podmienok pre nepriznanie náhrady trov konania považovali napadnuté uznesenie za nepresvedčivo odôvodnené, resp. založené na dôvodoch, ktoré nemajú žiadnu relevanciu. Na základe uvedeného navrhli, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaní 1/ a 2/ sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolatelia vyvodzujú prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietali nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, nesprávny výklad ustanovenia § 256 CSP a arbitrárnu aplikáciu ustanovenia § 257 CSP v súvislosti s rozhodovaním o náhrade trov konania.

8. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

9. Ústavný súd už v uznesení zo 17. septembra 2019 č. k. I. ÚS 387/2019-26 poukázal na to, že problematikou prípustnosti opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku sa zaoberal v uznesení sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018, s. 1270), v ktorom vyslovil: „Ustanovenie § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcejmu hmotnoprávny charakter, alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o materii konania, t. j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej. Aj rozhodnutie vo veci samej (t. j. meritórne rozhodnutie) je svojou podstatou a svojimi dôsledkami rozhodnutím, ktorým sa konanie o predmete sporu končí, avšak pre účely posudzovania prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP takéto rozhodnutie nemožno zaradiť do skupiny rozhodnutí, „ktorým sa konanie končí“, pretože pre tento účel je už zaradené do skupiny rozhodnutí „vo veci samej“. Za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, teda možno považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní inak ako jeho vecným prejednaním (t. j. rozhodnutie o odmietnutí odvolania alebo o zastavení odvolacieho konania), rozhodnutie odvolacieho súdu o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby po rozhodnutí prvoinstančného súdu a pred rozhodnutím odvolacieho súdu (§ 370 CSP) a uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil alebo zmenil prvostupňové uznesenie o otázke, ktorej vyriešenie sa týmto uznesením končí, pričom spravidla pôjde o uznesenia odvolacieho súdu, ktorými rozhodol o odvolaní proti uzneseniam podľa § 357 CSP, ktoré síce možno v dovolacom konaní preskúmať z dôvodov zmätočnosti uvedených v § 420 CSP, avšak z dôvodov zásadnej právnej významnosti sú v zmysle § 421 ods. 2 CSP z prieskumu dovolacím súdom vylúčené. Podľa § 357 písm. m) CSP jedným z uznesení,

proti ktorým je prípustné odvolanie a ktoré sú tak v danej nimi riešenej otázke s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania, je aj uznesenie, ktorým prvoinštančný súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, takže rozhodnutie odvolacieho súdu o tomto odvolaní je v otázke nároku na náhradu trov konania rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí, pozn.), a teda ho možno v zmysle už uvedeného považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí“. Ústavný súd z týchto záverov vychádzal aj v ďalších svojich rozhodnutiach (por. napr. nález I. ÚS 47/2021).

10. Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o náhrade trov konania pre existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, konštatoval aj dovolací súd vo viacerých rozhodnutiach (4Cdo/155/2020, 2Cdo/89/2020, 9Cdo/68/2021).

11. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa

náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzal, keď dospel k záveru, že žalovaným 1/ a 2/ patrí v zmysle § 256 CSP nárok na náhradu trov konania a zároveň nie sú splnené podmienky pre aplikáciu § 257 CSP.

15.1. Uvedený záver bol dostatočne odôvodnený v bodoch 11. a nasl. odôvodnenia jeho rozhodnutia, v ktorých odvolací súd uviedol rozhodujúce argumenty, ktoré ho viedli k predmetnému posúdeniu nároku na náhradu trov konania. Odvolací súd v prvom rade popísal základné zásady, ktorými sa riadi súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania, s dôrazom na zásadu zavinenia ako sankčnej náhrady trov konania. V nadväznosti na to podrobil dôslednému prieskumu otázku zavinenia zastavenia predmetného súdneho konania. Poukázal na to, že v danej veci bolo dôvodom pre späťvzatie žaloby to, že po začatí konania jeden z pôvodne žalovaných (žalovaný 3/), proti ktorému bola vec skončená platobným rozkazom, uhradil žalobcom predmetnú pohľadávku. Následne sa odvolací súd zaoberal procesným postavením žalovaných a stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaní majú v konaní postavenie samostatných účastníkov konania. S poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 6Cdo/544/2015) okrem iného konštatoval, že už len z toho, že o založení procesného spoločenstva medzi solidárnymi dlžníkmi rozhoduje iba vôľa veriteľa (pôjde o tzv. dobrovoľné spoločenstvo), vyplýva záver o samostatnosti spoločníkov. Odvolací súd uviedol, že v danej veci nebolo z obsahu žaloby a ani zo zmluvy, ktorá mala byť základom právneho vzťahu medzi stranami, zrejmé, že by medzi žalovanými išlo o také spoločné povinnosti, že by sa rozsudok musel vzťahovať na každého (§ 77 ods. 1 CSP) alebo že by osobitný predpis vyžadoval účasť všetkých subjektov právneho vzťahu (§ 78 CSP), a preto išlo o samostatné spoločenstvo, pri ktorom v zmysle ustanovenia § 76 CSP súd rozhoduje o každom nároku a povinnosti samostatne. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že za stavu, keď žalovaní 1/ a 2/ svojím správaním nezavinili späťvzatie žaloby a v priebehu konania popierali jej dôvodnosť, rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým im bol priznaný nárok na náhradu trov konania, je potrebné vyhodnotiť za zodpovedajúce ustanoveniu § 256 CSP. Následne zaoberajúc sa možnosťou aplikácie ustanovenia § 257 CSP, a to aj s poukazom na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konštatoval, že v danej veci nezistil žiadne okolnosti umožňujúce aplikovanie tohto ustanovenia. Odvolací súd zdôraznil, že žalobcami tvrdený dôvod a to, že žalovaní nepostupovali v súlade s uzavretou rezervačnou zmluvou, keď s nimi neuzavreli kúpnu zmluvu a nevrátili im rezervačný poplatok a preto museli podať žalobu, nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa, ale bežným dôvodom na podanie žaloby. Dodal, že tvrdenia žalobcov o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa ostali v konaní nepreukázané.

15.2. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa vysporiadalo s podstatnými odvolacími námietkami a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je dostatočne vysvetlený s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z uvedeného je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru odvolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobcovia 1/ a 2/ sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnili a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa ich predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolatelia so závermi vyjadrenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nesúhlasia a nestotožňujú sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom,

prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. Dovolatelia ďalej namietali nesprávny (príliš formalistický) výklad ustanovenia § 256 CSP vedúci k zjavnej nespravodlivosti. Z obsahu tejto námietky možno vyvodit', že rozporujú nesprávnu interpretáciu právnej normy, resp. nesprávne právne posúdenie veci. K tomu dovolací súd uvádza, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

16.1. V tomto kontexte hodno zdôrazniť, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/70/2014). Skutočnosť, že dovolatelia majú odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje nimi tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

17. Dovolatelia ďalej namietali arbitrárnosť a nerešpektovanie kogentnej normy § 257 CSP.

18. Rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu i ústavného súdu rovnako dospela k záveru, že ak súd má v úmysle použiť moderačné právo v zmysle ustanovenia § 257 CSP alebo ak ho niektorá zo strán navrhne, musí súd umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila [pozri k tomu rozsudok ESLP Čepek proti Českej republike (sťažnosť č. 9815/10) ako aj nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. PL. ÚS 46/13 a sp. zn. I. ÚS 1593/15, tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. MCdo/14/99 z 01.09.2000, uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo/17/2009, sp. zn. 5Cdo/67/2010 či sp. zn. 3MCdo/46/2012, nález Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 168/2018-22].

19. Aplikácie ustanovenia § 257 CSP sa domáhali žalobcovia v podanom odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie, v ktorom uviedli, že s ohľadom na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP by sa súd mal vysporiadať s otázkou náhrady trov konania tak, že náhradu trov konania neprizná žiadnej zo strán. Dodali, že existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa je v tomto prípade daná správaním sa žalovaných, ktorí v rozpore s rezervačnou zmluvou nielenže neuzatvorili so žalobcami kúpnu zmluvu, navyše však nevrátili žalobcom ani zaplatený rezervačný poplatok, čo spôsobilo, že žalobcovia sa na ochranu svojich práv museli obrátiť so žalobou na súd (bod 16. odvolania na č. I. 200 spisu). Toto odvolanie bolo doručené žalovaným 1/ a 2/ na vyjadrenie (doručenka na č. I. 214 spisu). Žalovaní 1/ a 2/ zaslali súdu vyjadrenie k odvolaniu žalobcov, kde sa vyjadrili k tvrdeniam žalobcov ohľadom dôvodov hodných osobitného zreteľa a aplikácie ustanovenia § 257 CSP v predmetnom spore, pričom uviedli, že okolnosti predmetného konania objektívne nie sú takými okolnosťami, ktoré by zakladali dôvodnosť postupu podľa § 257 CSP, práve naopak preukazujú skutočnosť, že zastavenie konania voči žalovaným zavinili svojim dispozitívnym úkonom práve žalobcovia, z ktorého dôvodu súd prvej inštancie v súlade s ustanovením § 256 ods. 1 CSP správne priznal procesný nárok na náhradu trov konania žalovaným voči žalobcom (č. I. 222 rub spisu). Vyjadrenie žalovaných 1/ a 2/ bolo následne doručené na vedomie žalobcom 1/ a 2/ (doručenka pripojená na č. I. 231 spisu).

19.1. Z uvedeného vyplýva, že obom stranám sporu bol daný primeraný procesný priestor umožňujúci im vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu ustanovenia § 257 CSP. Ani týmto postupom preto nedošlo k založeniu vady podľa § 420 písm. f) CSP.

20. Dovolací súd napokon nezistil ani prípadnú svojvôľu odvolacieho súdu pri (ne)aplikácii ustanovenia §

20.1. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného sporového konania, a ako také spadá pod čl. 46 ods. 1 ústavy, prostredníctvom ktorého sa zaručuje každému základné právo na súdnu ochranu. Všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo strany sporu na súdnu ochranu. Či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy), určuje zákonná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v Civilnom sporovom poriadku účinnom od 1. júla 2016 (§ 255 a nasl.). Procesné predpisy, ktoré upravujú rozhodovanie o náhrade trov konania, preto treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu. Trovy vynaložené účastníkom konania (sporovou stranou) v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takému tvrdenému nároku. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc v zmysle čl. 47 ods. 2 ústavy a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené trovy považujú. Trovy potrebné na účelné vynaloženie alebo ochranu práva sa však nemôžu posudzovať ako celok, a to aj keď má účastník (sporová strana) nárok na náhradu trov konania, pretože mal vo veci plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne; to platí aj pre trovy právnej služby (viď. II. ÚS 78/03, III. ÚS 481/2015, IV. ÚS 83/2018).

20.2. Každé rozhodnutie súdu, ktorým sporovej strane neprizná náhradu trov konania, musí byť zo svojej podstaty výnimočným rozhodnutím, prijatým na základe riadneho zváženia všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu a na základe prísne reštriktívneho výkladu § 257 CSP a v ňom obsiahnutej formulácie „dôvody hodné osobitného zreteľa“. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd podľa neho nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu nahradiť trovy konania úspešnej strane, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne a výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (pozri k tomu napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2MCdo/17/2009, sp. zn. 5Cdo/67/2010 či sp. zn. 3MCdo/46/2012) ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihladiť. Ustanovenie § 257 CSP preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihladiť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

20.3. Dovolací súd v danom prípade nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu pri skúmaní existencie výnimočných okolností hodných osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali záver, že jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. odôvodnenie rozhodnutia zmätočné. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd zvažoval splnenie podmienok pre uplatnenie ustanovenia § 257 CSP v intenciách vyššie prezentovanej ustálenej rozhodovacej praxe a zohľadnil aj žalobcami tvrdený dôvod, podľa ktorého žalovaní nepostupovali v súlade s uzavretou rezervačnou zmluvou, keď so žalobcami neuzavreli kúpnu zmluvu a nevrátili im rezervačný poplatok a preto žalobcovia museli podať žalobu. Odvolací súd v tejto súvislosti jasne konštatoval, že uvedená okolnosť nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa, ale bežným dôvodom na podanie žaloby. Existenciu akéhokoľvek dôvodu hodného osobitného zreteľa považoval odvolací súd v skúmanom prípade za nepreukázanú. Je zároveň zjavné, že súd považoval v danom prípade za spravodlivé použitie zásady zodpovednosti za zavinenie podľa ustanovenia § 256 CSP, v zmysle ktorého za stavu, keď žalobcovia vzali žalobu späť z dôvodu, ktorý nezavinili procesne samostatní žalovaní 1/ a 2/, priznal žalovaným proti žalobcom nárok na plnú náhradu trov konania.

20.4. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia pre dovolací súd nevyplýva taká interpretácia ustanovenia § 257 CSP, ktorá by bola popretím jeho podstaty a zmyslu, či zásad, na ktorých stojí rozhodovanie o trovách konania. Skutočnosť, že žalobcovia 1/ a 2/ sa s názorom odvolacieho súdu nestotožnili, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

21. Dovolací súd s poukazom na vyššie uvedené preto dospel k záveru, že procesný postup odvolacieho súdu, ktorý konal v zmysle ustanovení a zásad Civilného sporového poriadku nemožno považovať za porušenie práva na spravodlivý proces. Napadnuté rozhodnutie sa nevymyká nielen zo zákonného, ale ani z ústavnoprávneho rámca. Uvedeným postupom preto nedošlo k založeniu namietanej vady podľa § 420 písm. f) CSP.

22. Žalobcovia 1/ a 2/ tak neopodstatnene namietajú, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom im znemožnil uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

23. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcov 1/ a 2/ odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

24. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.